СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ
Факултет „Производствен и търговски бизнес“
Катедра „Аграрна икономика“

МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА
КОНФЕРЕНЦИЯ

СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО И РАЗВИТИЕТО НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

Свищов, 4 октомври 2019 г.

Сборник с доклади

Конференцията е посветена на 35 години от създаването на катедра „Аграрна икономика“ и е част от научните форуми, отбелязващи 83 годишнината на Стопанска академия „Д. А. Ценов” – Свищов

Академично издателство „Ценов“
Свищов
2019

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Почетен председател:
Доц. д-р Иван Марчевски – Ректор на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов
Председател:
Доц. д-р Марина Николова – Ръководител катедра „Аграрна икономика“
Членове:
Доц. д-р Маруся Линкова
Доц. д-р Виолета Блажева
Доц. д-р Наталия Неделчева
Гл. ас. д-р Радка Ненова
Гл. ас. д-р Цветелина Кабакчиева
Гл. ас. д-р Илияна Кръстева
Ас. д-р Пламен Петров
Докторант Боряна Георгиева

МЕЖДУНАРОДЕН РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Председател:
Проф. д-р ик. н. Сергей Горлов (Русия)
Членове:
Проф. д-р ик. н. Сергей Охрименко (Молдова)
Проф. д-р ик. н. Антонина Ряховская (Русия)
Проф. д-р Маджди Осман (Египет)
Проф. д-р Нидал Шабан (Ирак)
Проф. д-р Dragan Petrovic (Сърбия)
Проф. д-р Sonja Jovanovic (Сърбия)
Доц. д-р Йоана Панагорец (Румъния)
Доц. д-р Марина Николова (България)
Доц. д-р Маруся Линкова (България)
Доц. д-р Bahodirjon Nosirov (Узбекистан)
Доц. д-р Ziyoydin Israilov (Узбекистан)

Научен секретар:
Доц. д-р Маруся Линкова
Технически секретар – Мария Чонова

Публикуваните материали са рецензирани. Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници и езиковото оформление на текстовете.

ISBN 978-954-23-1762-3

СЪДЪРЖАНИЕ

Доц. д-р Марина Николова, Доц. д-р Маруся Линкова
ТРИДЕСЕТ И ПЕТ ГОДИНИ КАТЕДРА
“АГРАРНА ИКОНОМИКА”.....7

Организация и управление на инвестициите и иновациите в агросектора

Профессор, доктор экономических наук Ряховская Антонина Николаевна
СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО РОССИИ: ВОЗМОЖНОСТИ
ДЛЯ ОПЕРЕЖАЮЩЕГО РАЗВИТИЯ.....25

Doctor of Science, Professor Sergei Mihajlovic Gorlov, Gorshenin Alexander Yuryevich, Assistant professor, Syromyatnikov Denis Aleksandrovich
МЕТОДОЛОГИЯ АНАЛИЗА ПРОБЛЕМ УПРАВЛЕНИЯ
РАЗВИТИЕМ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА 40

Dr. Abduaziz Abduvasikov, Dr. Bahodirjon Nosirov
THE EVOLUTION OF AGRICULTURAL MARKETS
OF UZBEKISTAN 48

Доц. д-р Гена Велковска
ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА И ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ
ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА В КОНТЕКСТА
НА СТРОИТЕЛСТВОТО ВЪРХУ ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ.....56

Доц. д-р Искра Маринова Пантелеева
НАУЧНА И ИНОВАЦИОННА ПОЛИТИКА – НЯКОИ
СЪЩНОСТНИ АСПЕКТИ.....63

Доц. д-р Виолета Блажева
КРИЗИТЕ В АГРАРНИЯ СЕКТОР 70

Гл. ас. д-р Радка Ненова
ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНОВАЦИИ В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО
ОТ ЧЕТВЪРТО ПОКОЛЕНИЕ 76

Гл. ас. д-р Елица Лазарова
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИЛАГАНЕ ТЕОРИЯТА
НА ОГРАНИЧЕНИЯТА В АГРОБИЗНЕСА 82

Гл. ас. д-р Явор Станев
СЕЛСКОТО И ГОРСКОТО СТОПАНСТВО
В КРАЙДУНАВСКИЯ РЕГИОН 91

Гл. ас. д-р Милен Динков
ИНОВАЦИИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА КОНКУРЕНТНО
И ПРИОБЩАВАЩО ЗЕМЕДЕЛИЕ 97

Доктор по икономика Михаил Билев
ПРОБЛЕМИ И ВЪЗМОЖНОСИ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КООПЕРАЦИИ В БЪЛГАРИЯ 105

Докторант Валери Велковски
ПАРЦЕЛАРНИТЕ ПЛАНОВЕ И ТЯХНАТА РОЛЯ
В АГРОУСТРОЙСТВЕНИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ 114

Студент Веселин Иванов
СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ ПРИ РАЗВИТИЕТО
НА ФАМИЛНОТО ЗЕМЕДЕЛСКО СТОПАНСТВО 123

Предприемачески инициативи и възможности за диверсификация в агробизнеса

Доц. д-р Теодора Филипова
СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА НЕОБХОДИМИТЕ ТЪРГОВСКИ
КОМПЕТЕНЦИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЖЕНСКО
ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ИТАЛИЯ И БЪЛГАРИЯ 133

Доц. д-р Христо Сирашки
ТВОРЧЕСТВОТО В ИНОВАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ 139

Доц. д-р Галина Тодорова
СЕЛСКОСТОПАНСКАТА АВИАЦИЯ-АКТИВЕН ПОМОЩНИК ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО В РЕГИОН ПЛЕВЕН 145

Гл. ас. д-р Илияна Кръстева
ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА ПАЗАРА НА РАПИЦА 152

Гл. ас. д-р Цветелина Кабакчиева
ДОХОДИТЕ - НЕОБХОДИМОСТ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКА УСТОЙЧИВОСТ 158

Гл. ас. д-р Любка Илиева
ИЗСЛЕДВАНЕ ЗНАЧЕНИЕТО НА ТУРИЗМА ЗА РАЗВИТИЕТО НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 163

Гл. ас. д-р Венцислав Перков
СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА НЕОБХОДИМИТЕ ЛОГИСТИЧНИ КОМПЕТЕНЦИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЖЕНСКО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ИТАЛИЯ И БЪЛГАРИЯ 170

Ас. д-р Любомира Тодорова
РЕЛАЦИЯ МЕЖДУ ЛОЗОВИТЕ НАСЪЖДЕНИЯ, ВИНОПРОИЗВОДСТВОТО И ВИНЕНИЯ ТУРИЗЪМ 176

Ас. д-р Павлин Павлов
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 182

Финансово-счетоводни аспекти и социално застрахователна защита в селското стопанство

Проф. д-р Андрей Захариев, д-р по ик. Ивайло Маринов
БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ ПО ПЪТЯ НА РАСТЕЖА И КОНВЕРГЕНЦИЯТА – СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ И ОЦЕНКА 191

Проф. д-р Атанас Атанасов
ЗЕМЕДЕЛСКИЯТ СЧЕТОВОДЕН ОТЧЕТ КАТО НЕОБХОДИМА БАЗА ОТ ДАННИ ЗА ЦЕЛИТЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ЗЕМЕДЕЛСКА СЧЕТОВОДНА ИНФОРМАЦИЯ 200

Доц. д-р Иванка Димитрова, д-р Диана Янкова
СПЕЦИФИЧНИ ОСОБЕНОСТИ ПРИ КАЛКУЛИРАНЕТО И ОЦЕНКАТА НА ЗЕМЕДЕЛСКАТА ПРОДУКЦИЯ 208

Доц. д-р Галя Иванова-Кузманова
ПРОБЛЕМИ ПРИ СЧЕТОВОДНОТО ОТЧИТАНЕ НА КВОТИ ЗА ЕМИСИИ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ.....216

Доц. д-р Диана Крумова
ВЪПРОСИ НА КОМПЮТЪРНОТО СЧЕТОВОДСТВО В СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ 222

Доц. д-р Венцислав Вечев
ОСОБЕНОСТИ ПРИ ОЦЕНЯВАНЕТО НА ПРЕДОСТАВЕНИТЕ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ ОТ ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ В БАНКИТЕ.....228

Ас. д-р Пламен Петров
РОЛЯТА НА АГРАРНИЯ СЕКТОР В СИСТЕМАТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА.....235

Докторант Станислав Шишманов
ПЛАТЕЖНО ПОСРЕДНИЧЕСТВО НА ТЪРГОВСКИТЕ БАНКИ ПРИ УРЕЖДАНЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ И ДЪРЖАВНИЯ И ОБЩИНСКИТЕ БЮДЖЕТИ.....241

Маркетинг, дистрибуция и търговия със селскостопански продукти

Доц. д-р Пенка Горанова
РЕКЛАМНА КАМПАНИЯ НА ФИРМА “ЖИТАРА” ООД.....251

Доц. д-р Марина Николова
СЪСТОЯНИЕ НА ПАЗАРА НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 261

Доц. д-р Симеонка Петрова
ВЛИЯНИЕ НА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯТА НА АГРАРНОТО
ПРОИЗВОДСТВО ВЪРХУ АСОРТИМЕНТНОТО
ПРЕДЛАГАНЕ 273

Доц. д-р Петранка Мидова
ПАЗАРЪТ НА СЛЪНЧОГЛЕДОВО ОЛИО – АНАЛИЗИ
И ПЕРСПЕКТИВИ.....281

Доц. д-р Маргарита Шопова
СТАТИСТИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА РЕГИОНАЛНИТЕ РАЗЛИЧИЯ
НА ИЗПОЛЗВАНАТА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ.....289

Доц. д-р Красимира Славева
СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ ВЪВ ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ
НА БЪЛГАРИЯ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКИ СТОКИ 296

Доц. д-р Любомир Любенов
СЕГМЕНТИРАНЕ ПАЗАРИТЕ НА ПЧЕЛЕН МЕД
В ОБЛАСТ РУСЕ.....304

Гл. ас. д-р Галя Георгиева
ВИДОВО МНОГООБРАЗИЕ НА БИОПРОДУКТИТЕ
В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО 309

Доктор по икономика Георги Димитров
ПРИЛОЖЕНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА БИЗНЕС ПРОГНОЗИРАНЕ
В АГРАРНИЯ СЕКТОР.....317

Докторант Александър Ангелов
УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАПАСИТЕ ОТ ДОСТАВЧИЦИТЕ
ВЪВ ВЕРИГИТЕ НА ДОСТАВКА В СЕЛСКОТО
СТОПАНСТВО 330

Студент Надежда Беновска
ХАРАКТЕРИСТИКА НА ХИБРИДЕН СОРТ ЦАРЕВИЦА
КНЕЖА 509. НОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ПРОМЕНЯТ
ИКОНОМИКАТА 336

Информационни технологии в селското стопанство

Проф. д.ик.н Сергей Охрименко, доц. д-р Агоп Саркисян,
докторант Сергей Пянковский
ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОЦЕСИТЕ
ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ 347

Доц. д-р Светослав Илийчовски
АНАЛИЗ НА ДИГИТАЛНИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЖЕНИТЕ
ПРЕДПРИЕМАЧИ В БЪЛГАРИЯ И АНГЛИЯ 354

Антоний Богданов
ИТ АВТОМАТИЗАЦИЯ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО.....360

Екологизация и устойчиво развитие на селското стопанство

Prof. DSc. Shaban Nidal, Dr. Erika Andenna Dr. Kadhum Eman,
Dr. Luay Tailah
AGRONOMISTS JOB DON'T REDUCE NATURAL RESOURCES
TO MEET TODAY'S NEEDS WITHOUT COMPROMISING
THE NEEDS OF FUTURE GENERATION.....369

Доц. д-р Минка Анастасова – Чопева
РАВНИЩЕ НА СОЦИАЛНАТА УСТОЙЧИВОСТ
В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО 378

Доц. д-р Тихомир Личев
ДЕМОГРАФСКИЯТ ВЗРИВ“ И ГЛОБАЛНИТЕ КЛИМАТИЧНИ
ПРОМЕНИ.....386

Албена Симеонова, Пепо Петров
БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ В БЪЛГАРИЯ - СЪЩНОСТ
И ПРОБЛЕМИ. САНКЦИИ, ДОБРИ ПРАКТИКИ
И ИНОВАЦИИ.....392

Гл. ас. д-р Емил Николов
ИНТЕГРИРАНЕ НА КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА
ОТГОВОРНОСТ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КООПЕРАЦИИ.....403

Гл. ас. д-р Иван Маринов
УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО
В БЪЛГАРИЯ ЧРЕЗ ИМПЛЕМЕНТИРАНЕ
НА КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ 410

Гл. ас. д-р Десислава Алексиева
ИНТЕРЕСИ В УПРВЛЕНИЕТО.....417

Гл. ас. д-р Елена Йорданова
ЕКОЛОГИЧНА ОТГОВОРНОСТ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ 423

Докторант Валерия Николаева
ИНТЕЛИГЕНТНО ПО ОТНОШЕНИЕ НА КЛИМАТА
ПРОИЗВОДСТВО НА КАРТОФИ.....428

Магистър Галина Мирчева
БАЛАНС МЕЖДУ ПРИРОДО-ЕФЕКТИВНО И МОДЕРНО-
ТРАДИЦИОННО СТОПАНСТВО
(по примера на смесено животновъдно-растениевъдно стопанство
в с. Петърница, общ. Долни Дъбник, обл. Плевен) 437

Студент Анета Врайкова
БИОРАЗНООБРАЗИЕТО И ПРЕХОДА КЪМ ПО-ЕКОЛОГИЧНА
ИКОНОМИКА 444

Студенти Радой Йосифов и Анета Врайкова
АНАЛИЗ НА ПРЕДЛАГАНИТЕ БИОПРОДУКТИ
В ХРАНИТЕЛНА ВЕРИГА БИЛЛА БЪЛГАРИЯ 450

Правни, исторически и социално-културни бариери на общата селскостопанска политика в Европейския съюз

PhD. Associate Professor Panagoreț Ioana, PhD. Associate Professor Panagoreț Dragoș, PhD. Lecturer Panagoreț Andreea
FOOD SAFETY POLICIES AND STRATEGIES IN ROMANIA 461

К.э.н., старший преподаватель Елена Сергеевна Шараг
ВЛИЯНИЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ НА РАЗВИТИЯ
АГРОСЕКТОРА УКРАИНЫ 472

Доц. д-р Маруся Линкова
ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИМПЕРАТИВИ И ФЛУКТУАЦИИ
В РАЗВИТИЕТО НА АГРОБИЗНЕСА 478

Доц. д-р Ирена Емилова
ЗА СОЦИАЛНАТА РОЛЯ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КООПЕРАЦИИ..486

Доц. д-р Николай Марков, доц. д-р Светослава Стойчева
НЕРАГЛАМЕНТИРАНИЯ ТРУД – СОЦИАЛЕН ДЪМПИНГ
В ЖИВОТНОВЪДСТВОТО.....491

Гл. ас. д-р Надежда Цветкова
ПРЕЗДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ДЕЙНОСТТА
НА ЗЕМЕДЕЛСКИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛ-ПЧЕЛАР 502

Мирослав Маринов
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ
КООПЕРАЦИИ В УСЛОВИЯТА НА ЗАСИЛЕНА
КОНКУРЕНЦИЯ.....507

Доктор Георги Ангелов
ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО И ВЪЗДЕЙСТВИЕТО
НА ПОДХОДА ЛИДЕР ВЪРХУ МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ
ЗА ПЪРВИЯ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД НА ПРСР (2007-2013).....513

Докторант Боряна Георгиева
ОСНОВНИ АСПЕКТИ И ПРОБЛЕМИ ПРИ ДЕФИНИРАНЕ
НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ В БЪЛГАРИЯ.....522

Докторант Росен Коцев
НЯКОИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ПРОБЛЕМИ НА СЕЛСКИТЕ
РАЙОНИ В КОНТЕКСТА НА АГРАРНИЯ СЕКТОР
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 529

Докторант Елена Ташкова
ДЕЙНОСТИ В РЕГИОНА НА ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД/
ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ НА ДФ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ –
БЛАГОЕВГРАД 540

Докторант Цветан Марков
АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОБЕКТИТЕ НА
ИНДУСТРИАЛНА СОБСТВЕНОСТ В БЪЛГАРИЯ 548

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА
КОНФЕРЕНЦИЯ

**СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО
И РАЗВИТИЕТО НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО**

Свищов, 4 октомври 2019 г.

Сборник с доклади

Конференцията е посветена на 35 години от създаването на катедра „Аграрна икономика“ и е част от научните форуми, отбелязващи 83 годишнината на Стопанска академия „Д. А. Ценов” – Свищов

ISBN 978-954-23-1762-3

Издателство и печат: Академично издателство „Ценов”
Свищов, ул. Градево № 24

ПАРЦЕЛАРНИТЕ ПЛАНОВЕ И ТЯХНАТА РОЛЯ В АГРОУСТРОЙСТВЕНИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ

Докторант Валери Велковски
Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов
e-mail: jurist57@abv.bg

Резюме: *Парцеларните планове в качеството им на подробни устройствени планове за елементите на техническата инфраструктура извън границите на урбанизираните територии, в това число и върху земеделски земи, са необходим и съществен елемент от пакета условия, на база на които, се осъществява смяната на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди.*

Освен това, парцеларният план е основата, върху която се извършва отчуждаване и / или се ограничава правото на ползване на земеделски територии. Проектирането на всеки парцеларен план се предхожда от обезпечаването на някои данни от информационни източници, като например – картата на възстановената собственост.

Предмет на разглеждане в доклада са някои базисни характеристики на парцеларните планове.Обект на анализ са: сферите на приложимост на парцеларните планове в агроустройствените мероприятия и съпътстващите ги проблеми. За целите на анализа са използвани резултати от анкетно проучване.

Ключови думи*: устройствено планиране, парцеларен план, отчуждаване, инвестиционно проектране, сервитут, земеделски земи*

Увод

От гледна точка на своята видова принадлежност, парцеларните планове са включени в групата на подробните устройствени планове, но с уточнение на тяхната приложимост.

Според текста на чл.110, ал.1, т.5 от Закона за устройство на територията, парцеларните планове, като една от разновидностите на подробен устройствен план, са носители на още две характеристики.

Първо, парцеларни планове се изготвят за елементите на техническата инфраструктура, разположени върху съответната територия.

Второ, приложимостта на парцеларните планове е извън границите на урбанизираните територии.

Трето, в парцеларния план се определя съответното трасе на техническата инфраструктура. Тази основна функция на парцеларния план е свързана с определянето на сервитутните линии, с които се въвеждат ограничения в ползването на имотите.

1. Някои акценти в правната технология по изготвянето на парцеларни планове.

Според текста на чл.124а, ал.1 от Закона за устройство на територията, разрешението за проект на подробен устройствен план (ПУП), в това число на парцеларен план (ПП), се дава с разрешение на Общинския съвет по предложение на Кмета на общината.

Изработването на парцеларни планове за елементите на техническата инфраструктура извън границите на урбанизираните територии, разположени на територията на повече от една община, в границите на една област, или на територията на повече от една област, се разрешава със заповед на Областния управител или Министъра на регионалното развитие и благоустройство.

От позициите на разписаната в чл.62а, ал.1 от Наредба № 8 технология, парцеларният план е втората фаза, след предварителния проект, на проучвателни и проектни работи, за елементите на техническата инфраструктура.

В този смисъл, той се характеризира като окончателен проект с изключително важна роля – по него се извършват процедурите по отчуждаване и по ограничаване правото на ползване.

Със заданието за проектиране, според правната норма, може да се възложи само изработването на окончателния проект, тоест на парцеларен план.

Вариантите на трасето или площадката на елементите на техническата инфраструктура, се изработват в предварителния проект, който е и първата фаза.

Процесът на изработване на парцеларен план се предхожда от обезпечаването му с необходимата база данни, чиито компоненти са посочени в текста на чл.47, т.1, т.3, т.4, т.8 и т.11 от Наредба № 8.

Тези компоненти са:

- Заповед за проектиране;
- Копия от действащите общи устройствени планове за общината, за част от нея или за града с неговото землище или за селищно образувание;
- Копие от специализираната карта на подземните мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура;

- Данни за санитарно-хигенните условия, инженерно-геоложките и хидроложките условия;
- Данни, анкети и проучвания, свързани със заданието и специфичните условия на проекта;
- Копия от кадастралната и специализирана карти в М 1:500 или 1:1000.

Органите, които предоставят изходните данни са: Министерство на земеделието, храните и горите, Агенция по геодезия, кадастър и кадастър, Министерство на околната среда и водите, Министерство на културата, Общината или възложителя.

Съдържанието на проект на парцеларен план е регламентирано в текста на чл.62,,в“ от Наредба №8.

То включва графични и текстови материали.

Графичните материали на парцеларния план (**Фиг. 1)**, според текста на чл.62,,в“, ал.3, съдържат:

- проект на парцеларен план в М 1:500 или М 1:1000, а по изключение в М 1:2000, изработен върху картите или плановете по чл. 62а, ал. 3, т. 2, представен на чертежи на непрозрачна основа, като в проекта се отразяват:

а) границите на административно-териториалните единици, землищните и строителните граници, границите и номерата на поземлените имоти;

б) трасето на техническата инфраструктура;

в) линиите, по които се извършва промяна на предназначението за линейни обекти, в т.ч. отчуждаване на имотите;

г) линиите, ограничаващи границите на площадковите обекти на техническата инфраструктура, по които се извършва промяна на предназначението, в т.ч. отчуждаването на имотите;

д) сервитутните линии, с които се въвеждат сервитути и ограничения в ползването на имотите, като се означава разстоянието им до осовата линия на трасето или до крайните линии на съоръжението или площадковия обект;

е) нови трасета на засегнати от проекта селскостопански и горски пътища и други елементи на техническата инфраструктура, водни течения и площи, със съответните сервитути и ограничения за ползването на имотите;

- ситуация на трасето в подходящ мащаб по преценка на проектанта със схема на графичните материали с обозначение на тяхната последователност.

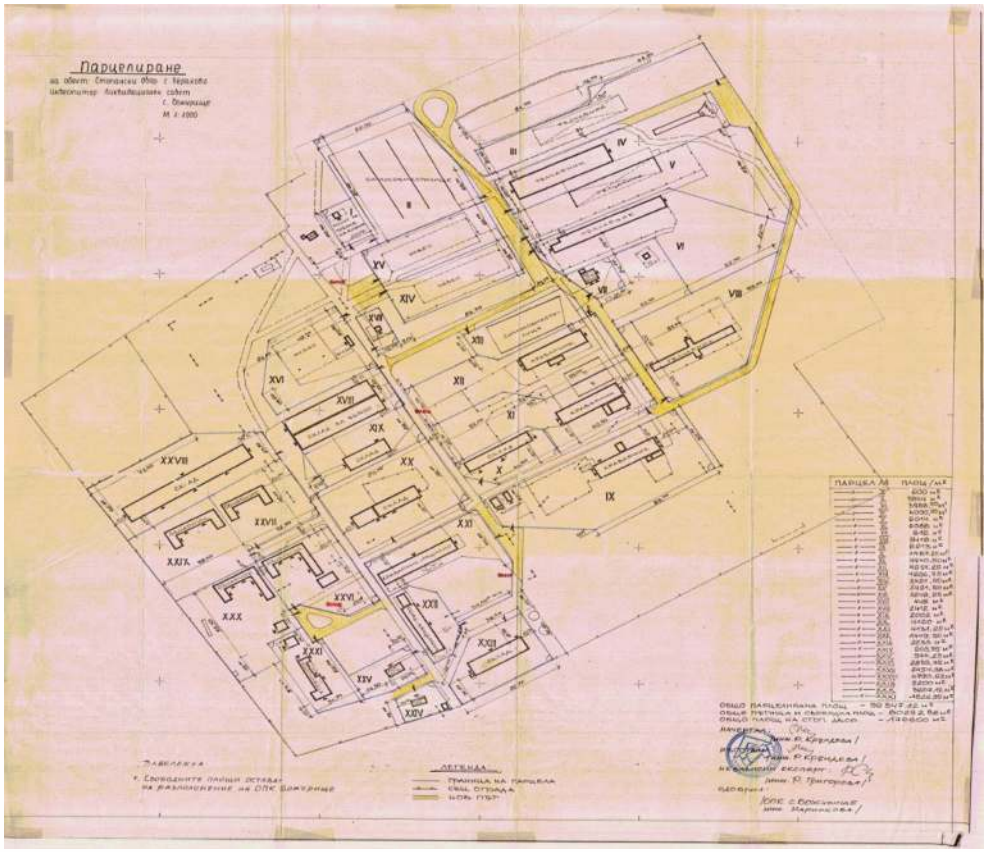

Фиг. 1. Парцеларен план

Текстовият материал към проекта на парцеларния план се оформя в обяснителна записка, която съдържа обща част - цел и задачи, териториален обхват (данни за ситуационното разположение на обекта) и съдържателна част, включваща:

- ограничения в ползването на имотите в сервитутите;
- регистър на засегнатите от трасето имоти, съдържащ:

а) номерата на засегнатите от трасето имоти по възходящ ред;
б) вид на територията според основното й предназначение (чл. 7 ЗУТ);
в) начин на трайно ползване;
г) община, землище, местност;
д) категория на земята;
е) площ на съответния имот в дка;
ж) площ за отчуждаване;
з) площ с ограничения в ползването й;

и) площ на имотите държавна собственост, които се отнемат без обезщетяване;
й) вид собственост;
к) собственик на имота;

- баланс на територията по начин на трайно ползване;
- баланс на територията по вид собственост;
- баланс на територията по предназначение;
- баланс на територията по категория на земята (в т.ч. поливна или неполивна);
- обща рекапитулация на площите, подлежащи на промяна на предназначението, в т.ч. отчуждаване;
- регистър с координатите на точки по оста и сервитутните линии вляво и вдясно на линейния обект и на координатите на точки и сервитутни линии на площадковия обект.

Проектът на парцеларен план с обхват повече от една община се изработва в отделни части за всяка една от общините по землища.

При изработването на всеки парцеларен план, според естеството на техническата инфраструктура, се спазват изискванията за ширина на сервитута, която е различно регламентирана за различните проводи.

Така например за електропроводите, се прилагат стандартите утвърдени с Наредба №16 от 09.06.2004г. за сервитути на енергийните обекти, за водопроводите се прилагат регламентите на Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони и други нормативни актове.

2. Резултати от анкетно проучване на тема „Парцеларни планове“.

Някои специфични аспекти от технологията по изготвяне и утвърждаване на парцеларни планове, а също така и на тяхната приложимост, са предмет на анкетиране, обхващащо 84-ма земеделски производители - респонденти, които дадоха предпочетен от тях отговор на десетте въпроса от анкетата.

Какви са резултатите накратко от проведеното анкетиране?

Първо, от гледна точка на функциите и ролята на елементите на техническата инфраструктура, парцеларните планове се явяват необходим елемент от цялостния пакет на устройствените планове. Тази необходимост категорично е декларирана от всички респонденти – 84 земеделски производители, тоест 100%.

Тази необходимост се обосновава главно от смяната на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди. Тъй като смяната на предназначението на земеделска земя е мотивирана преди всичко от строителни намерения, логична е и потребността от изграждане на нова или ползване на техническа инфраструктура, респективно, от изработване на парцеларен план по поръчка на заинтересованата страна.

Второ, необходимостта от изработване на парцеларен план, се свързва с конкретни устройствени мероприятия.

77.38% или 65 респонденти, оповестяват намеренията си да строят върху земеделска земя при смяна на нейното предназначение.

Трето, в случаите, когато е налична техническа инфраструктура върху земеделска земя, чието предназначение се сменя, изработването на парцеларен план като необходимост, се декларира от 56 респонденти или 66,67% от анкетираните земеделски производители, дотолкова, доколкото, парцеларният план илюстрира съответните тежести, с които е обременен съответния земеделски имот.

Четвърто, необходимостта от изработването на парцеларен план с актуални данни за елементите на техническата инфраструктура, съществуващи върху земеделския имот, се свързва от 62-ма от респондентите (73,80%) с един съществен детайл от вещните права, които могат да възникват – сервитутите и до известна степен, правото на ползване.

Пето, функциите на парцеларните планове се затвърждават също като необходимост от 67.5% - 57 респонденти, които оценяват отношението на парцеларните планове към отчуждителните процедури на земеделски участъци при изграждане на национални обекти по смисъла на закона за държавна собственост и междурегионални обекти на техническата инфраструктура.

Шесто, по отношение спазването на утвърдените процедури от ЗУТ за разглеждане и утвърждаване на парцеларните планове сериозен брой – 72ма, или 85,71% изразяват незадоволство от забавянето на тези процедури от чисто субективен и организационен характер – обстоятелство, което забавя последващите действия, свързани с ползването на земеделски земи и устройствените мероприятия върху тях, тоест налице е негативното въздействие върху тези мероприятия.

Седмо, друго негативно въздействие е излизане на земеделския имот от регулативни параметри при отнемане на земеделски участък за сервитутни или отчуждителни процедури. Нормативната уредба не

регламентира автоматичното компенсиране в такива случай, а възлага функциите по регулация а други типове устройствени планове.

Липсата на такъв механизъм обаче лишава собствениците на земеделска земя да осъществяват редица действия като: смяна на предназначението, строителство, предажба, замяна, участие в споразумението по чл.37„в“ от ЗСПЗЗ.

Отсъствието на въпросния механизъм и неговото негативно въздействие, е оценено с положителен отговор от 100% - 84-ри респонденти.

Осмо, тъй като парцеларните планове нямат функцията по регулация, респективно на създаване на урегулиран поземлен имот (УПИ) в ситуация, когато няма утвърден и действащ ПУП, с който регулацията се урежда, това е причина за възникване на критични ситуации и блокиране на действията по смяна на предназначението на земеделски земи, условие, за което е наличието на ПУП. В нормативната уредба няма регламентирани срокове между изготвянето на парцеларен план и ПУП и тази празнота трябва да бъде запълнена в законовия пакет – 100% от анкетираните и тук дават положителен отговор.

Девето, изграждането на техническа инфраструктура върху земеделски територии и в тази връзка изготвянето на парцеларен план, в масовия случай се свързва с процедура по отчуждаване на част от земеделския имот.

36% или 31 от респондентите отговарят, че са били засегнати от отчуждителни процедури върху техните земи.

Десето, технологията на обезщетителните процедури и действия при отчуждаване на земеделски земи за изграждане на техническа инфраструктура за национални и регионални нужди, не рядко се проточва във времето. Същото се отнася и до финансовото компенсиране на земеделските производители.

Проточването на тези процедури във времето лишава собствениците на земеделските земи от възможността да ги използват ефективно, а също така, да получат удовлетворителна финансова компенсация за отчуждените земи.

Това обяснява изразеното недоволство на 49 от анкетираните по отношение на отчуждителния процес и финансовото компенсиране

Заключение

Един кратък и импровизиран SWOT – анализ, приложен към материята на парцеларните планове, показва, че:

а) силните страни на парцеларните планове са свързани главно с удовлетворяване на потребността от използване и изграждане на елементи на техническата инфраструктура върху земеделските земи извън урбанизираните територии;

б) слабите страни на парцеларните планове произлизат основно от някои несъвършенства на нормативната уредба, която успоредно с важните функции, които им отрежда, ги поставя в ситуация на изолираност с ПУП;

в) възможностите на парцеларните планове се базират върху тяхната уникалност като устройствено-планов инструмент и ролята им на база на формиране и упражняване на вещни права;

г) заплахите при парцеларните планове се отнасят до понякога недостатъчното качество на базата данни, с която оперират и оттам, вероятността да пренебрегнат възможностите на експертния анализ, особено при избора на земеделска земя за изграждане на нова технологична инфраструктура.

Парцеларният план няма регулативни функции по отношение на имотите, от които евентуално се отнемат части. Тези имоти запазват статута и предназначението си.

Предназначението на земеделска земя за неземеделски нужди се осъществява не на база на парцеларен план, а въз основа на одобрен подробен устройствен план съгласно нормата на чл.24, ал.2 от ЗОЗЗ.

С плана по чл.16 от ЗУТ, от неурегулираната територия се новообразуват урегулирани имоти и то именно тези, които се засягат от самата техническа инфраструктура.

Литература

Велковски, В. (2019г), Въздействието на парцеларните планове върху устройствените мероприятия, които се извършват в земеделските земи (на база на Анкетно проучване) – Студия, изд. „ВАЛДЕС-ВВ-ГВ“, София;

Закон за държавната собственост, в сила от 01.06.1996г., Обн. ДВ. бр.44 от 21 Май 1996г., изм. ДВ. бр.60 от 30 Юли 2019г., доп. ДВ. бр.61 от 2 Август 2019г.;

Закон за опазване на земеделските земи, Обн. ДВ. бр.35 от 24 Април 1996г., изм. и доп. ДВ. бр.83 от 9 Октомври 2018г.;
Закон за собствеността и ползването на земеделските земи, Обн. ДВ. бр.17 от 1 Март 1991г., изм. и доп. ДВ. бр.55 от 3 Юли 2018г., доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., доп. ДВ. бр.61 от 2 Август 2019г.;
Закон за устройство на територията, в сила от 31.03.2001 г., Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., изм. и доп. ДВ. бр.41 от 21 Май 2019г., доп. ДВ. бр.44 от 4 Юни 2019г., доп. ДВ. бр.62 от 6 Август 2019г.;
Наредба № 7 от 22 декември 2003г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони в сила от 13.01.2004г., издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, Обн. ДВ. бр.3 от 13 Януари 2004г., изм. ДВ. бр.21 от 1 Март 2013г.;
Наредба № 8 от 14 юни 2001г. за обема и съдържанието на устройствените планове в сила от 01.08.2001г., издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, Обн. ДВ. бр.57 от 26 Юни 2001г., изм. ДВ. бр.11 от 10 Февруари 2015г.;
Наредба № 16 от 9 юни 2004г. за сервитутите на енергийните обекти, издадена от министъра на енергетиката и енергийните ресурси, министъра на земеделието и горите и министъра на регионалното развитие и благоустройството, Обн. ДВ. бр.88 от 8 Октомври 2004г., изм. и доп. ДВ. бр.75 от 29 Септември 2015г.
www.lex.bg
Интернет.